

PODSUMOWANIE

STRATEGICZNEJ OCENY ODDZIAŁYWANIA NA ŚRODOWISKO

PROGRAMU OCHRONY ŚRODOWISKA DLA GMINY ŚREM

NA LATA 2019-2022 Z PERSPEKTYWĄ NA LATA 2023-2026

1. PODSTAWY PRAWNE

Bezpośrednią delegację dla postępowania administracyjnego w sprawie przeprowadzenia strategicznej oceny oddziaływania na środowisko w prawodawstwie polskim stanowi art. 46 ustawy z dnia 3 października 2008 r. *o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz ocenach oddziaływania na środowisko* (Dz. U. z 2018 r. poz. 2081 z późn. zm.), dokonującej w zakresie swojej regulacji wdrożenia następujących dyrektyw Wspólnot Europejskich:

- dyrektywy Parlamentu Europejskiego i Rady 2011/92/UE z dnia 13 grudnia 2011 r. w sprawie oceny skutków wywieranych przez niektóre przedsięwzięcia publiczne i prywatne na środowisko (Dz. U. UE. L. z 2012 r. Nr 26, str. 1 z późn. zm.);
- dyrektywy Rady 92/43/EWG z dnia 21 maja 1992 r. w sprawie ochrony siedlisk przyrodniczych oraz dzikiej fauny i flory (Dz. U. UE. L. z 1992 r. Nr 206, str. 7 z późn. zm.);
- dyrektywy Parlamentu Europejskiego i Rady 2001/42/WE z dnia 27 czerwca 2001 r. w sprawie oceny wpływu niektórych planów i programów na środowisko (Dz. U. UE. L. z 2001 r. Nr 197, str. 30);
- dyrektywy Parlamentu Europejskiego i Rady 2003/4/WE z dnia 28 stycznia 2003 r. w sprawie publicznego dostępu do informacji dotyczących środowiska i uchylającej dyrektywę Rady 90/313/EWG (Dz. Urz. WE L 41 z 14.02.2003, str. 26);
- dyrektywy Parlamentu Europejskiego i Rady 2003/35/WE z dnia 26 maja 2003 r. przewidującej udział społeczeństwa w odniesieniu do sporządzania niektórych planów i programów w zakresie środowiska oraz zmieniającej w odniesieniu do udziału społeczeństwa i dostępu do wymiaru sprawiedliwości dyrektywę Rady 85/337/EWG i 96/61/WE (Dz. U. UE. L. z 2003 r. Nr 156, str. 17 z późn. zm.);
- dyrektywy Parlamentu Europejskiego i Rady 2009/31/WE z dnia 23 kwietnia 2009 r. w sprawie geologicznego składowania dwutlenku węgla oraz zmieniającej dyrektywę Rady 85/337/EWG, dyrektywy Parlamentu Europejskiego i Rady 2000/60/WE, 2001/80/WE, 2004/35/WE, 2006/12/WE, 2008/1/WE i oraz rozporządzenie (WE) nr 1013/2006 (Dz. U. UE. L. z 2009 r. Nr 140, str. 114 z późn. zm.);
- dyrektywy Parlamentu Europejskiego i Rady 2008/56/WE z dnia 17 czerwca 2008 r. ustanawiającej ramy działań Wspólnoty w dziedzinie polityki środowiska morskiego (dyrektywa ramowa w sprawie strategii morskiej) (Dz. U. UE. L. z 2008 r. Nr 164, str. 19 z późn. zm.).

Poza ww. aktami prawnymi, postępowanie w sprawie oceny oddziaływania na środowisko regulują dodatkowo:

- ustawa z dnia 27 kwietnia 2001 r. Prawo ochrony środowiska (Dz. U. z 2019 r. poz. 1396 z późn. zm.);
- ustawa z dnia 16 kwietnia 2004 r. o ochronie przyrody (Dz. U. z 2018 r. poz. 1614 z późn. zm.);
- ustawa z dnia 27 marca 2003 r. o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym (Dz. U. z 2018 r. poz. 1945 z późn. zm.);
- ustawa a dnia 20 lipca 2017 r. Prawo wodne (Dz. U. z 2018 r. poz. 2268 z późn. zm.);
- ustawa z dnia 7 lipca 1994 r. Prawo budowlane (Dz. U. z 2019 r. poz. 1186 z późn. zm.);
- ustawa z dnia 14 czerwca 1960 r. Kodeks postępowania administracyjnego (Dz. U. z 2018 r. poz. 2096 z późn. zm.).

Art. 55 ust. 3 ustawy z dnia 3 października 2008 r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko, określa zakres podsumowania strategicznej oceny oddziaływania na środowisko.

2. USTALENIA ZAWARTE W PROGNOZIE ODDZIAŁYWANIA NA ŚRODOWISKO

Przedmiotem Prognozy jest *Program ochrony środowiska dla gminy Śrem na lata 2019-2022 z perspektywą na lata 2023-2026*.

Prognoza oddziaływania na środowisko została wykonana z uwzględnieniem zakresu określonego w art. 51 ustawy z dnia 3 października 2008 r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz ocenach oddziaływania na środowisko.

Program ochrony środowiska dla gminy Śrem na lata 2019-2022 z u perspektywą na lata 2023-2026 porusza szeroko rozumianą problematykę ochrony środowiska na terenie gminy. W *Programie* zawarty jest opis stanu środowiska na terenie gminy oraz presje, jakim podlegają poszczególne komponenty środowiska. Na podstawie diagnozy stanu środowiska w *Programie* określono cele i kierunki interwencji, rodzaj i harmonogram działań proekologicznych, środki i mechanizmy niezbędne do osiągnięcia wyznaczonych celów (monitoring realizacji *Programu* oraz nakłady finansowe potrzebne na wdrożenie założeń *Programu*).

Nadrzędnym celem *Programu ochrony środowiska dla gminy Śrem na lata 2019-2022 z perspektywą na lata 2023-2026* jest długotrwały zrównoważony rozwój gminy, w którym kwestie ochrony środowiska są rozważane na równi z kwestiami rozwoju społecznego i gospodarczego.

Po dokonaniu diagnozy stanu poszczególnych komponentów środowiska na terenie gminy oraz kierując się uwarunkowaniami zewnętrznymi (obowiązujące akty prawne) i wewnętrznymi (lokalne opracowania planistyczne, uchwały) dokonano wyboru celów strategicznych. W ramach wyodrębnionych celów wyznaczono kierunki interwencji, które mają doprowadzić do osiągnięcia poprawy stanu środowiska. Zaproponowane przedsięwzięcia w przyszłości przyczynią się do poprawy stanu środowiska na terenie gminy Śrem.

Zgodnie z *Wytycznymi do opracowania wojewódzkich, powiatowych i gminnych programów ochrony środowiska* program ochrony środowiska powinien wyznaczać cele strategiczne w zakresie następujących obszarów interwencji:

- ochrona klimatu i jakości powietrza,
- zagrożenie hałasem,
- pola elektromagnetyczne,
- gospodarowanie wodami,
- gospodarka wodno-ściekowa,
- zasoby geologiczne,
- gleby,
- gospodarka odpadami i zapobieganie powstawaniu odpadów,
- zasoby przyrodnicze,
- zagrożenie poważnymi awariami.

Poza głównymi obszarami interwencji w strategii ochrony środowiska uwzględniono również zagadnienia horyzontalne, takie jak:

- działania edukacyjne;
- monitoring środowiska.

Cele zostały określone zgodnie z zasadą SMART - powinny być skonkretyzowane (*specific*, określone możliwie konkretnie), mierzalne (*measurable*, z przypisanymi wskaźnikami), akceptowalne (*achievable*, akceptowane przez osoby pracujące na rzecz ich osiągnięcia), realne (*realistic*, możliwe do osiągnięcia), terminowe (*time-bound*, z przypisanymi terminami).

Realizacja celów i zadań zawartych w *Programie* wpisuje się w szereg dokumentów strategicznych poziomu międzynarodowego, wspólnotowego, krajowego, regionalnego i lokalnego. Zgodność założeń *Programu* z tymi dokumentami gwarantuje, że podejmowane działania w skali lokalnej harmonizują z kierunkami rozwoju ustalonymi na wyższych szczeblach administracji samorządowej oraz administracji rządowej. Oznacza to, że planowane działania nie są przypadkowe, lecz służą osiągnięciu celów o charakterze globalnym i długoterminowym.

Tabela 1. Obszary, cele i kierunki interwencji *Programu ochrony środowiska dla gminy Śrem na lata 2019-2022 z perspektywą na lata 2023-2026*

OBSZARY INTERWENCJI	CELE	KIERUNKI INTERWENCJI
OCHRONA KLIMATU I JAKOŚCI POWIETRZA	dobra jakość powietrza atmosferycznego bez przekroczeń dopuszczalnych norm - osiągnięcie poziomu docelowego benzo(a)pirenu oraz pyłu zawieszonego PM2,5 oraz PM10 ograniczenie emisji gazów cieplarnianych	zmniejszenie emisji gazów cieplarnianych i innych zanieczyszczeń emitowanych do powietrza m.in. poprzez przejście na gospodarkę niskoemisyjną we wszystkich sektorach
		osiągnięcie poziomów dopuszczalnych zanieczyszczeń powietrza: pyłu PM2,5 i PM10; osiągnięcie poziomu docelowego benzo(a)pirenu
		rozwój rozproszonych odnawialnych źródeł energii
		rozwój i modernizacja zbiorowych systemów ciepłowniczych
		termomodernizacja
		rozwój i modernizacja transportu zbiorowego w kierunku transportu przyjaznego dla środowiska i wspieranie ekologicznych form transportu - budowa ścieżek rowerowych
		ograniczenie emisji niskiej; modernizacja/wymiana indywidualnych źródeł ciepła
		rozbudowa energooszczędnych systemów oświetlenia budynków i dróg publicznych
ZAGROŻENIE HAŁASEM	zmniejszenie uciążliwości hałasu, głównie komunikacyjnego	ochrona przed hałasem
		zmniejszanie hałasu
POLA ELEKTROMAGNETYCZNE	utrzymanie poziomów pól elektromagnetycznych na poziomach nieprzekraczających wartości dopuszczalnych	ochrona przed ponadnormatywnym promieniowaniem elektromagnetycznym
GOSPODAROWANIE WODAMI	osiągnięcie lub utrzymanie co najmniej dobrego stanu wód zwiększenie retencji wodnej bezpieczeństwo powodziowe zmniejszenie przedostawania się biogenów do wód	gospodarowanie wodami dla ochrony przed: powodzią, suszą i deficytem wody; zwiększenie retencji wodnej
		zwiększenia bezpieczeństwa powodziowego; minimalizacja ryzyka powodziowego
		ochrona i zrównoważone gospodarowanie zasobami wodnymi
		optymalizacja zużycia wody
		dążenie do osiągnięcia dobrego stanu wód

PODSUMOWANIE STRATEGICZNEJ OCENY ODDZIAŁYWANIA NA ŚRODOWISKO
PROGRAMU OCHRONY ŚRODOWISKA DLA GMINY ŚREM NA LATA 2019-2022 Z PERSPEKTYWĄ NA LATA 2023-2026

OBSZARY INTERWENCJI	CELE	KIERUNKI INTERWENCJI
GOSPODARKA WODNO-ŚCIEKOWA	poprawa jakości wody powierzchniowej i podziemnej	zapewnienie dostępu do czystej wody dla społeczeństwa i gospodarki
	kontrola mieszkańców posiadających zbiorniki bezodpływowe w zakresie szczelności zbiorników i wywozu nieczystości ciekłych zwiększenie procentu osób mających możliwość korzystania z sieci wodociągowej i kanalizacyjnej	rozbudowa infrastruktury oczyszczania ścieków, w tym realizacja programów sanitacji w zabudowie rozproszonej
GLEBY I ZASOBY GEOLOGICZNE	ograniczenie presji wywieranej na środowisko podczas prowadzenia prac geologicznych i eksploatacji kopalin	racjonalne i efektywne gospodarowanie zasobami kopalin ze złóż
	rekultywacja terenów poeksploatacyjnych dobra jakość gleb	zabezpieczanie cennych gospodarczo złóż surowców mineralnych
	rekultywacja i rewitalizacja terenów zdegradowanych przeciwdziałanie ruchom masowym	ochrona i zapewnienie właściwego sposobu użytkowania powierzchni ziemi
GOSPODARKA ODPADAMI I ZAPOBIEGANIE POWSTAWANIU ODPADÓW	ograniczenie ilości odpadów komunalnych przekazywanych do składowania	zapobieganiu powstawaniu odpadów
	zwiększenie liczby mieszkańców deklarujących selektywną zbiórkę odpadów	racjonalne gospodarowanie odpadami zgodnie z hierarchią postępowania z odpadami, w tym wykorzystanie ich na cele energetyczne
	zwiększenie ilości usuniętych odpadów azbestowych	budowa infrastruktury do selektywnego zbierania odpadów komunalnych
		minimalizacja składowanych odpadów
		gospodarowanie odpadami innymi niż komunalne
ZASOBY PRZYRODNICZE	zachowanie różnorodności biologicznej zwiększenie terenów leśnych w ogólnej powierzchni gminy	przywrócenie/utrzymanie właściwego stanu ochrony siedlisk przyrodniczych i gatunków fauny i flory w ramach sieci Natura 2000
		zalesienia nieużytków i gruntów niskiej jakości
		ochrona form ochrony przyrody i innych obszarów cennych przyrodniczo, tworzenie nowych form ochrony przyrody
		ochrona gatunkowa
		trwale zrównoważona gospodarka leśna
		stworzenie warunków ochrony korytarzy ekologicznych i przeciwdziałanie fragmentacji przestrzeni przyrodniczej, utrzymanie i odtwarzanie ekosystemów i ich funkcji
		ochrona krajobrazu
		tworzenie zielonej infrastruktury
ZAGROŻENIE POWAŻNYMI AWARIAMI	utrzymanie stanu bez incydentów o znamionach poważnej awarii	minimalizacja potencjalnych negatywnych skutków awarii i zagrożeń środowiska dla ludzi, środowiska, dziedzictwa kulturowego, działalności gospodarczej
EDUKACJA	świadome ekologicznie społeczeństwo	zwiększanie świadomości ekologicznej mieszkańców i zmiana ich zachowań na proekologiczne
MONITORING ŚRODOWISKA	zapewnienie wiarygodnych informacji o stanie środowiska	monitoring środowiska
		kontrola podmiotów korzystających ze środowiska

źródło: Program ochrony środowiska dla gminy Śrem na lata 2019-2022 z perspektywą na lata 2023-2026

W systemie zarządzania rozwojem Polski, którego podstawę stanowi ustawa z dnia 6 grudnia 2006 r. o zasadach prowadzenia polityki rozwoju, do głównych dokumentów strategicznych, w oparciu o które prowadzona jest polityka rozwoju, należą:

- Długookresowa Strategia Rozwoju Kraju. Polska 2030. Trzecia Fala Nowoczesności;
- Strategia na rzecz Odpowiedzialnego Rozwoju do roku 2020 (z perspektywą do 2030 r.).

W zakresie ochrony środowiska kluczowymi dokumentami są: *Strategia Bezpieczeństwo Energetyczne i Środowisko - perspektywa do 2020 roku* (BEiŚ), *Strategia rozwoju transportu do 2020 roku* (SRT) oraz *Strategia zrównoważonego rozwoju wsi, rolnictwa i rybactwa na lata 2012-2020* (SZRWRiR).

Stwierdzono, że cele *Programu ochrony środowiska dla gminy Śrem na lata 2019-2022 z perspektywą na lata 2023-2026* są zgodne z celami i kierunkami interwencji ww. dokumentów. Ponadto, cele *Programu* są zgodne z celami określonymi w pozostałych dokumentach strategicznych poziomu europejskiego, krajowego, wojewódzkiego, powiatowego i lokalnego.

Zakres przestrzenny prognozy dla projektu *Programu ochrony środowiska dla gminy Śrem na lata 2019-2022 z perspektywą na lata 2023-2026* jest ograniczony do granic administracyjnych gminy Śrem. Prognoza analogicznie do projektu *Programu* swoim horyzontem czasowym sięga roku 2026.

Ze względu na swój charakter *Program ochrony środowiska dla gminy Śrem na lata 2019-2022 z perspektywą na lata 2023-2026* opisuje poszczególne założenia w sposób ogólny, poruszając szerokie spektrum zagadnień i obszarów związanych z ochroną środowiska gminy. Sytuacja ta determinuje poziom szczegółowości sporządzonej prognozy oddziaływania na środowisko.

Przeprowadzając analizę potencjalnego oddziaływania *Programu ochrony środowiska dla gminy Śrem na lata 2019-2022 z perspektywą na lata 2023-2026* na środowisko przyrodnicze odniesiono się do poszczególnych zadań zaproponowanych w *Programie*. W stosunku do każdego przedsięwzięcia, zaplanowanego w ramach *Programu*, przeanalizowano potencjalne oddziaływanie na poszczególne elementy środowiska przyrodniczego (różnorodność biologiczna, zwierzęta, rośliny, woda, powietrze, powierzchnia ziemi, krajobraz, klimat, zasoby naturalne). Rozważono także potencjalne oddziaływanie na zdrowie ludzi oraz na zabytki i dobra materialne.

Wdrożenie *Programu* nie przyczyni się do powstania nowych zagrożeń lub uciążliwości dla środowiska, a prawidłowa realizacja *Programu* przyniesie wymierny efekt ekologiczny, chociażby poprzez podniesienie świadomości ekologicznej społeczeństwa. Realizacja ww. projektu nie spowoduje ingerencji i przekształceń w środowisku naturalnym o wysokich walorach przyrodniczych, nie wpłynie negatywnie na obszary chronione i cenne przyrodniczo.

Zadaniem prognoz, wykonywanych na najwcześniejszym etapie planowania i podejmowania decyzji, jest przede wszystkim zidentyfikowanie możliwości wystąpienia oddziaływań na środowisko oraz określenie ich przybliżonej siły i kierunku, po to by umożliwić skorygowanie celów i założeń rozpatrywanego dokumentu, aby jego potencjalne oddziaływania negatywne (zwłaszcza te najsilniejsze) mogły ulec zmniejszeniu, a oddziaływania pozytywne (zwłaszcza te najsłabsze) zwiększeniu.

Negatywne oddziaływanie na środowisko przyrodnicze przedsięwzięć zawartych w *Programie* ograniczać się będzie w większości przypadków jedynie do etapu realizacji inwestycji (etapu prac budowlanych związanych z planowaną inwestycją), który wiąże się zazwyczaj z podwyższoną emisją hałasu, emisją spalin z maszyn budowlanych czy też zwiększoną emisją pyłów. Negatywne oddziaływania na środowisko przyrodnicze związane z etapem realizacji inwestycji są oddziaływaniami krótkotrwałymi, odwracalnymi, o bardzo lokalnym charakterze. Na etapie

eksploatacji oddziaływania negatywne na środowisko będą znikome, prawdopodobnie mniejsze w stosunku do stanu obecnego.

Wiele spośród wskazanych w *Programie* działań i zamierzeń zostało także uwzględnionych w innych dokumentach strategicznych szczebla lokalnego (np. plany gospodarki niskoemisyjnej), dla których strategiczną ocenę oddziaływania na środowisko przeprowadzano na etapie ich uchwalania przez poszczególne organy.

Oddziaływania skumulowane będą związane z jednoczesną realizacją kilku zadań w tym samym czasie, na sąsiadujących terenach (akumulacja wpływów w czasie i przestrzeni). Związane będą z okresowym zwiększeniem hałasu i zanieczyszczenia powietrza związanego z etapem prac budowlanych. Należy jednak podkreślić, że natężenie i zakres przewidywanych oddziaływań skumulowanych będzie niewielkie. Będą to oddziaływania krótkoterminowe, ograniczone do czasu trwania prac budowlanych.

Nie zidentyfikowano oddziaływań skumulowanych wynikających z realizacji innych programów lub planów na tym terenie, w tym samym czasie.

Oddziaływania wtórne zachodzą najczęściej w sytuacji wzrostu jednej emisji, powstającej w związku z ograniczeniem innej. Określenie wtórnych oddziaływań w makroskalowych prognozach, sporządzanych na potrzeby dokumentów strategicznych, biorąc pod uwagę ich zasięg oraz stopień ogólności, jest albo w ogóle niemożliwe, albo obarczone zbyt dużą niepewnością, jak również niecelowe na tak wczesnym etapie planowania.

Prognoza proponuje szereg działań minimalizujących potencjalnie negatywne skutki realizacji *Programu*. Są to działania organizacyjne i techniczne, których realizacja może zminimalizować potencjalnie negatywne oddziaływania na środowisko poszczególnych inwestycji.

Zestawienie oddziaływań ustalonych w prognozie dla poszczególnych zadań określonych w *Programie* zawiera załącznik 1. Podsumowanie to przedstawia końcowy, sumaryczny wpływ planowanych inwestycji na komponenty środowiska, człowieka oraz dobra kultury.

Program ochrony środowiska dla gminy Śrem na lata 2019-2022 z perspektywą na lata 2023-2026 został sporządzony w układzie jednowariantowym. Dokument nie zawiera propozycji zadań alternatywnych dla realizacji celów *Programu*. Sytuacja ta wynika z makroskalowego charakteru opracowania, którego założenia cechują się wysokim stopniem ogólności. W związku z tym brak jest możliwości precyzyjnego określenia działań alternatywnych dla wskazanych zadań. Dla tego rodzaju opracowań stosowanie kryteriów wariantowości, wykorzystywanych w analogicznych ocenach oddziaływania sporządzanych dla sparametryzowanych przedsięwzięć jest znacznie utrudnione.

Wobec powyższego przyjęto, że dalszy rozwój gminy może przebiegać w dwóch scenariuszach tj. realizacji oraz odstąpienia od realizacji *Programu*. Wariant polegający na zaniechaniu realizacji *Programu ochrony środowiska dla gminy Śrem na lata 2019-2022 z perspektywą na lata 2023-2026* to tzw. wariant 0. Wariant 0 nie oznacza, że nic się w gminie nie zmieni, ponieważ brak realizacji nawet części inwestycji może także powodować negatywne konsekwencje środowiskowe.

3. OPINIE WŁAŚCIWYCH ORGANÓW

Zgodnie z art. 53 ustawy z dnia 3 października 2008 r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko, organ opracowujący projekt dokumentu uzgadnia z właściwymi organami zakres i stopień szczegółowości informacji wymaganych w prognozie oddziaływania na środowisko. Organami właściwymi w tym zakresie dla *Programu ochrony środowiska dla gminy Śrem na lata*

2019-2022 z perspektywą na lata 2023-2026 są Regionalny Dyrektor Ochrony Środowiska w Poznaniu oraz Wielkopolski Państwowy Wojewódzki Inspektor Sanitarny w Poznaniu.

Pismem znak: PPSOŚ.602.6.2018.BKA z dnia 9 stycznia 2019 r. Burmistrz Śremu zwrócił się do Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Poznaniu o uzgodnienie zakresu i stopnia szczegółowości informacji wymaganych w prognozie oddziaływania na środowisko projektu *Programu ochrony środowiska dla gminy Śrem na lata 2019-2022 z perspektywą na lata 2023-2026*.

Regionalny Dyrektor Ochrony Środowiska w Poznaniu pismem znak: WOO-III.411.7.2019.ET.1 z dnia 31 stycznia 2019 r. uzgodnił zakres i stopień szczegółowości prognozy oddziaływania na środowisko dla projektu *Programu ochrony środowiska dla gminy Śrem na lata 2019-2022 z perspektywą na lata 2023-2026*. W opinii ww. organu zakres prognozy oddziaływania na środowisko dla *Programu ochrony środowiska dla gminy Śrem na lata 2019-2022 z perspektywą na lata 2023-2026* powinien być zgodny z art. 51 ust. 2 i art. 52. ust. 1 i 2 cytowanej wyżej ustawy.

Ponadto, pismem znak: PPSOŚ.602.6.2018.BKA z dnia 10 stycznia 2019 r. Burmistrz Śremu zwrócił się do Wielkopolskiego Państwowego Wojewódzkiego Inspektora Sanitarnego w Poznaniu o uzgodnienie zakresu i stopnia szczegółowości informacji wymaganych w prognozie oddziaływania na środowisko projektu *Programu ochrony środowiska dla gminy Śrem na lata 2019-2022 z perspektywą na lata 2023-2026*.

Wielkopolski Państwowy Wojewódzki Inspektor Sanitarny w Poznaniu pismem znak: DN-NS.9011.28.2019 z dnia 23 stycznia 2019 r. wydał opinię sanitarną uzgadniającą zakres informacji zawartych w prognozie. W opinii ww. organu zakres przedmiotowej prognozy powinien być zgodny z art. 51 ust. 2 tejże ustawy.

Zgodnie z art. 54. ust. 1, w związku z art. 57 ust. 1 pkt 2 i art. 58 ust. 1 pkt 2 ustawy o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko, regionalny dyrektor ochrony środowiska i wojewódzki inspektor sanitarny opiniują projekty programu ochrony środowiska na szczeblu lokalnym wraz z prognozą oddziaływania na środowisko. *Program ochrony środowiska dla gminy Śrem na lata 2019-2022 z perspektywą na lata 2023-2026* oraz prognoza oddziaływania ww. dokumentu na środowisko podlegały opiniowaniu przez Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Poznaniu oraz Wielkopolskiego Państwowego Wojewódzkiego Inspektora Sanitarnego w Poznaniu.

Burmistrz Śremu, reprezentowany przez Pana Roberta Siudaka, pismem z dnia 18 czerwca 2019 r. zwrócił się do Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Poznaniu oraz do Wielkopolskiego Państwowego Wojewódzkiego Inspektora Sanitarnego w Poznaniu o zaopiniowanie projektu przedmiotowego *Programu* wraz z prognozą oddziaływania na środowisko.

Wielkopolski Państwowy Wojewódzki Inspektor Sanitarny w Poznaniu pismem znak: DN-NS.9011.836.2019 z dnia 17 lipca 2019 r. zaopiniował pozytywnie projekt przedmiotowego *Programu* wraz z prognozą oddziaływania na środowisko, nie wnosząc żadnych uwag do treści ww. dokumentów.

Regionalny Dyrektor Ochrony Środowiska w Poznaniu pismem znak: WOO-III.410.321.2019.ET.1 z dnia 16 lipca 2019 r. zaopiniował pozytywnie projekt *Programu* wraz z prognozą oddziaływania na środowisko i przekazał uwagi do projektu dokumentu oraz jego prognozy oddziaływania na środowisko. Uwagi zostały uwzględnione w obu dokumentach w sposób i w zakresie przedstawionym w poniższej tabeli.

Tabela 2. Uwagi Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Poznaniu - zakres i sposób ich uwzględnienia

LP.	UWAGA REGIONALNEGO DYREKTORA OCHRONY ŚRODOWISKA W POZNANIU	CZY UWAGA ZOSTAŁA UWZGLĘDNIONA W:		SPOSÓB UWZGLĘDNINIENIA UWAGI W:	
		PROJEKCIE PROGRAMU	PROGNOZIE	PROJEKCIE PROGRAMU	PROGNOZIE
1.	<p>Z informacji zawartych w tabelach 34-35 w rozdziale 5.4 Projektu Wynika, że do realizacji zaplanowano następujące zdania (...). W rozdziale 9 prognozy w formie tabelarycznej przedstawiono „ocenę wpływu na środowisko realizacji proponowanych zadań Programu ochrony środowiska dla gminy Śrem na lata 2019-2022 z perspektywą na lata 2023-2026” (tabele 34-35) za pomocą oznaczeń (...). Następnie w formie opisowej odniesiono się do przewidywanego oddziaływania w podziale na poszczególne „obszary inwestycji” (...). W rozdziale 9 str. 89 prognozy napisano ponadto: „Niektóre z zamierzeń przewidywanych do realizacji w ramach Programu mogą wymagać przeprowadzenia postępowania w sprawie oceny oddziaływania na środowisko. W związku z tym przyjęto, że na tym etapie wystarczające będzie omówienie typowych i możliwych potencjalnych oddziaływań dla planowanych działań i ich potencjalnych skutków środowiskowych. Dla części zadań ze względu na ich bardzo ogólny charakter nie można było jednoznacznie określić wpływu na środowisko, jednak starano się przedstawić ocenę hipotetyczną i wskazać możliwe do wystąpienia oddziaływania, w szczególności te najbardziej niekorzystne dla środowiska”.</p> <p>Przedawniona w prognozie ocena oddziaływania jest niewystarczająca. Zgodnie z art. 52 ust. 1 ustawy o oś informacje zawarte w prognozie oddziaływania na środowisko, o których mowa w art. 51 ust. 2, powinny być opracowane stosownie do stanu współczesnej wiedzy i metod oceny oraz dostosowane do zawartości i stopnia szczegółowości projektowanego dokumentu oraz etapy przyjęcia tego dokumentu w procesie opracowywania projektów dokumentów powiązanych z tym dokumentem. (...) Analizę potencjalnych oddziaływań, które mogą być skutkiem realizacji poszczególnych zadań wyznaczonych w projekcie dokumentu, proszę przedstawić w formie opisowej wraz z merytorycznym uzasadnieniem i odpowiednimi wnioskami wynikającymi z tej analizy. (...) W prognozie proszę również o wskazanie, które planowane inwestycje były uwzględnione w innych dokumentach planistycznych, dla których przeprowadzono strategiczną oceną oddziaływania na środowisko, bądź dla których przedsięwzięć uzyskano decyzję o środowiskowych uwarunkowaniach. (...) Proszę uzupełnić informacje zawarte w rozdziale 13 prognozy dotyczące rozwiązań mających na celu zapobieganie lub ograniczenie negatywnych oddziaływań na środowisko.</p>	nie dotyczy	tak	nie dotyczy	<p>Doprecyzowano ocenę przewidywanego oddziaływania na środowisko realizacji wymienionych w uwadze inwestycji, opierając się na rozpoznaniu elementów środowiska w miejscach realizacji planowanych zadań.</p> <p>W Prognozie wskazano, które inwestycje były uwzględnione w innych dokumentach planistycznych oraz czy przeprowadzono strategiczną oceną oddziaływania na środowisko. Ponadto, wskazano inwestycje, dla których wydano decyzję o środowiskowych uwarunkowaniach.</p> <p>Dla pozostałych inwestycji, w przypadku konieczności przeprowadzenia oceny oddziaływania na środowisko, realizacja przedsięwzięć odbywać się będzie na podstawie zapisów zawartych w decyzji o środowiskowych uwarunkowaniach. Uzupełniono zapisy dot. rozwiązań mających na celu zapobieganie lub ograniczenie negatywnych oddziaływań na środowisko.</p>

PODSUMOWANIE STRATEGICZNEJ OCENY ODDZIAŁYWANIA NA ŚRODOWISKO
PROGRAMU OCHRONY ŚRODOWISKA DLA GMINY ŚREM NA LATA 2019-2022 Z PERSPEKTYWĄ NA LATA 2023-2026

LP.	UWAGA REGIONALNEGO DYREKTORA OCHRONY ŚRODOWISKA W POZNANIU	CZY UWAGA ZOSTAŁA UWZGLĘDNIONA W:		SPOSÓB UWZGLĘDNINIENIA UWAGI W:	
2.	<p>W rozdziale 9.1.2 na str. 98 prognozy napisano: „Kontrola emisji hałasu do środowiska z obiektów działalności gospodarczej oraz przestrzeganie odległości lokalizacji obiektów mieszkaniowych dla pasa drogowego pozwoli na poprawę środowiska akustycznego i na zmniejszenie ekspozycji człowieka na hałas”. W rozdziale 9.1.5 na str. 100 prognozy stwierdzono: „Sieć wodociągowa zostanie rozbudowana i zmodernizowana w wielu miejscach na terenie całej gminy”. W rozdziale 9.1.8 na str. 102 prognozy napisano: „Program zakłada również prowadzenie zrównoważonej gospodarki leśnej, zwiększenie zalesienia, ochronę starych drzew na terenach zurbanizowanych, tworzenie korytarzy ekologicznych poprzez ochronę i odnawianie zakrzewień i zadrzewień, konserwację i pielęgnację parków, terenów rekreacyjnych i zieleni miejskiej”. W rozdziale 9.3 na str. 105 prognozy napisano: „Do inwestycji, przy realizacji których te negatywne oddziaływania mogą wystąpić można zaliczyć m.in.: (...) budowa i modernizacja stacji uzdatniania wody, (...)budowa sieci wodociągowej (...)”. Proszę zweryfikować powyższe zapisy mając na uwadze zaplanowane do realizacji zadania w projekcie Programu. (...) Proszę uzupełnić informacje zawarte w rozdziale 13 prognozy dotyczące rozwiązań mających na celu zapobieganie lub ograniczenie negatywnych oddziaływań na środowisko.</p>	nie dotyczy	tak	nie dotyczy	Zweryfikowano przytoczone zapisy mając na uwadze zaplanowane do realizacji zadania w projekcie Programu.
3.	<p>Nawiązując do informacji zawartych w rozdziale 4.1.2.1 na str. 15 projektu Programu oraz w rozdziale 5.2.3 na str. 35 prognozy informuję, że na stronie internetowej Wojewódzkiego Inspektoratu Ochrony Środowiska w Poznaniu dostępna jest „Roczna ocena jakości powietrza w województwie wielkopolskim. Raport za rok 2018”. W związku z powyższym, w projekcie Programu i prognozie proszę przedstawić aktualne dane w tym zakresie.</p>	tak	tak	Dane za rok 2017 zastąpiono danymi za rok 2018, które pozyskano z wymienionego w uwadze Raportu.	
4.	<p>Mając na uwadze informacje zawarte w projekcie Programu i prognozie proszę zawrzeć informacje na temat istniejącego stanu klimatu akustycznego w gminie Śrem, ze szczególnym uwzględnieniem oddziaływania dróg wojewódzkich nr 310, 432, 434 i 436, w oparciu o natężenie ruchu na tych drogach (w tym udział transportu ciężkiego w strumieniu wszystkich pojazdów). Proszę wskazać, czy na terenach podlegających ochronie akustycznej położonych w sąsiedztwie szlaków komunikacyjnych są dotrzymane akustyczne standardy jakości środowiska. Przy czym informuję, że oceniając istniejący stan klimatu akustycznego można wziąć pod uwagę wyniki pomiarów hałasu komunikacyjnego wykonanych dla dróg o podobnym natężeniu ruchu. Ponadto, w projekcie Programu i prognozie proszę wskazać działania na rzecz poprawy klimatu akustycznego na terenie gminy.</p>	tak	tak	Dla oceny aktualnego klimatu akustycznego posłużono się wynikami pomiaru hałasu przeprowadzonymi w 2016 r. Wskazano działania na rzecz poprawy klimatu akustycznego.	
5.	<p>Nawiązując do informacji zawartych w rozdziale 4.3 projektu Programu oraz rozdziale 5.5 prognozy, w prognozie proszę określić, przeanalizować i ocenić wpływ urządzeń emitujących pola elektromagnetyczne na klimat akustyczny terenów podlegających ochronie</p>	tak	tak	Określono, przeanalizowano i oceniono wpływ urządzeń emitujących pola elektromagnetyczne na klimat akustyczny oraz w zakresie emisji	

PODSUMOWANIE STRATEGICZNEJ OCENY ODDZIAŁYWANIA NA ŚRODOWISKO
PROGRAMU OCHRONY ŚRODOWISKA DLA GMINY ŚREM NA LATA 2019-2022 Z PERSPEKTYWĄ NA LATA 2023-2026

LP.	UWAGA REGIONALNEGO DYREKTORA OCHRONY ŚRODOWISKA W POZNANIU	CZY UWAGA ZOSTAŁA UWZGLĘDNIONA W:		SPOSÓB UWZGLĘDNINIENIA UWAGI W:	
	akustycznej oraz ich wpływ w zakresie emisji pól elektromagnetycznych na miejsca dostępne dla ludności oraz tereny przeznaczone pod zabudowę mieszkaniową, w granicach obszaru opracowania.			pól elektromagnetycznych zgodnie z treścią uwagi.	
6.	Biorąc pod uwagę informacje przedstawione w rozdziale 4.4.1.1.1 na str. 31 projektu Programu oraz w rozdziale 5.6.1.1 na str. 51 prognozy informuję, że na stronie internetowej Wojewódzkiego Inspektoratu Ochrony Środowiska w Poznaniu dostępne są wyniki oceny jakości wód powierzchniowych z 2017 r. i lat ubiegłych. W związku z powyższym, w projekcie Programu i prognozie proszę określić aktualny stan jednolitych części wód powierzchniowych, w granicach których położony jest obszar objęty projektem dokumentu, mając na uwadze art.52 1 ustawy ooś.	tak	tak	Określono aktualny stan wszystkich monitorowanych JCWP na terenie gminy Śrem.	
7.	W projekcie programu i prognozie proszę określić istniejącą jakość wód podziemnych w punktach pomiarowo kontrolnych zlokalizowanych najbliżej obszaru opracowania w granicach jednolitych części wód podziemnych (JCWPd), w granicach których położony jest obszar objęty projektem Programu, mając na uwadze art. 52 ust.1 ustawy ooś. Proszę również wskazać cele środowiskowe wyznaczone dla JCWPd, w granicach których położony jest obszar opracowania.	tak	tak	Uwzględniono stan JCWPd nr 70, który wcześniej pominięto, bazując na punktach pomiarowo-kontrolnych zlokalizowanych w pobliżu gminy Śrem oraz cele środowiskowe dla analizowanych JCWPd.	
8.	Nawiązując do informacji zawartych w rozdziale 4.5.1 str. 37 projektu Programu oraz w rozdziale 5.7.1 na str. 57 prognozy, w prognozie proszę przeanalizować zgodność ustaleń projektu dokumentu z przepisami dotyczącymi strefy ochronnej, ze szczególnym uwzględnieniem nakazów obowiązujących na terenie ochrony bezpośredniej oraz zakazów, ograniczeń i nakazów obowiązujących na terenie ochrony pośredniej.	nie dotyczy	tak	nie dotyczy	Przeanalizowano zgodność ustaleń projektu z przepisami dotyczącymi stref ochronnych ujęć wód i ustalono, że żadne z planowanych działań nie narusza ww. przepisów, co zaznaczono w prognozie.
9.	Proszę zweryfikować „Wskaźniki realizacji Programu dla obszarów interwencji” w tabeli 36 w rozdziale 6.5.3 na str. 104 projektu Programu oraz w tabeli 37 w rozdziale 14 na str. 116 prognozy, gdzie jako wskaźnik uwzględniono „przekroczenia standardów ziemi i gleby”.	tak	tak	Wskaźnik został zmieniony na zgodny z rozporządzeniem wymienionym w uwadze.	
10.	Mając na uwadze zapisy zawarte w rozdziałach 4 i 8 prognozy (...) proszę określić, przeanalizować i ocenić cele ochrony środowiska ustanowione na szczeblu międzynarodowym i wspólnotowym, istotne z punktu widzenia projektowanego dokumentu, oraz sposoby, w jakim te cele i inne problemy środowiska zostały uwzględnione podczas opracowywania projektu Programu. W prognozie wskazane jest wymienienie dokumentów ustanowionych na szczeblu międzynarodowym i wspólnotowym, które poddano analizie, określenie celów ochrony środowiska wyznaczonych w tych dokumentach istotnych	tak	tak	Określono, przeanalizowano i oceniono cele ochrony środowiska ustanowione na szczeblu międzynarodowym i wspólnotowym, oraz sposoby, w jakim te cele i inne problemy środowiska	Wymieniono dokumenty ustanowione na szczeblu międzynarodowym i wspólnotowym, które poddano analizie, określono ich cele i opisano sposób ich uwzględnienia w Programie ochrony środowiska.

PODSUMOWANIE STRATEGICZNEJ OCENY ODDZIAŁYWANIA NA ŚRODOWISKO
PROGRAMU OCHRONY ŚRODOWISKA DLA GMINY ŚREM NA LATA 2019-2022 Z PERSPEKTYWĄ NA LATA 2023-2026

LP.	UWAGA REGIONALNEGO DYREKTORA OCHRONY ŚRODOWISKA W POZNANIU	CZY UWAGA ZOSTAŁA UWZGLĘDNIONA W:		SPOSÓB UWZGLĘDNINIENIA UWAGI W:	
	z punktu widzenia projektowanego dokumentu wraz z krótkim opisem sposobów ich uwzględnienia w projekcie dokumentu.			zostały uwzględnione podczas opracowywania projektu.	
11.	W projekcie Programu i prognozie proszę podać aktualne dzienniki ustaw, w których została opublikowana ustawa o zasadach prowadzenia polityki rozwoju i ustawa Prawo wodne.	tak	tak	Zaktualizowano dzienniki przedmiotowych ustaw.	
12.	Zmiany wprowadzone w poszczególnych rozdziałach prognozy proszę uwzględnić w rozdziale 15 prognozy zatytułowanym „Streszczenie w języku niespecjalistycznym”.	nie dotyczy	tak	nie dotyczy	Zaktualizowano rozdział 15.

Źródło: opracowanie własne

Ponadto, zgodnie z zapisami art. 17 ust. 2 pkt 3 ustawy z dnia 27 kwietnia 2001 r. Prawo ochrony środowiska projekt *Programu* został poddany opiniowaniu przez Zarząd Powiatu w Śremie. Uwagi i sposób ich uwzględnienia został przedstawiony w poniższej tabeli.

Tabela 3. Uwagi Zarządu Powiatu w Śremie - zakres i sposób ich uwzględnienia

LP.	UWAGA ZARZĄDU POWIATU W ŚREMIE	CZY UWAGA ZOSTAŁA UWZGLĘDNIONA W:		SPOSÓB UWZGLĘDNIEŃ UWAGI W:	
		PROJEKCIE PROGRAMU	PROGNOZIE	PROJEKCIE PROGRAMU	PROGNOZIE
1.	Konieczność wskazania Marszałka Województwa Wielkopolskiego jako podmiotu odpowiedzialnego za realizację zadań będących w jego kompetencji jako organu ochrony środowiska i organu administracji geologicznej.	tak	nie dotyczy	Wskazano Marszałka Województwa Wielkopolskiego jako podmiotu odpowiedzialnego za realizację zadań będących w jego kompetencji jako organu ochrony środowiska i organu administracji geologicznej.	nie dotyczy
2.	Potrzeba weryfikacji zapisów odnoszących się do szacunkowych kosztów zadań realizowanych przez Starostę Śremskiego, dotyczących wypłaty ekwiwalentów za zmianę użytków rolnych na leśne oraz prowadzenia nadzoru nad lasami niestanowiącymi własności Skarbu Państwa.	tak	nie dotyczy	Zweryfikowano koszty zadań zgodnie z uwagami.	nie dotyczy
3.	Potrzeba doprecyzowania i uzupełnienia zapisów programu, dotyczących zagospodarowania odpadów pozostawionych przez Przedsiębiorstwo Produkcyjno-Usługowe „SANBUD” Sp. z o.o. w Pyszącej, obecnie w likwidacji, na terenie byłej cegielni w Pyszącej, w tym odpadów zdeponowanych w wyrobisku poeksploatacyjnym.	tak	nie dotyczy	Doprecyzowano i uzupełniono zapisy Programu, dotyczące zagospodarowania odpadów zgromadzonych na wspomnianym w uwadze terenie.	nie dotyczy

Źródło: opracowanie własne

4. UWAGI I WNIOSKI ZGŁOSZONE PODCZAS KONSULTACJI SPOŁECZNYCH

Projekt *Programu ochrony środowiska dla gminy Śrem na lata 2019-2022 z perspektywą na lata 2023-2026* wraz z prognozą oddziaływania na środowisko został udostępniony społeczeństwu w celu zapewnienia jego udziału w procedurze strategicznej oceny oddziaływania na środowisko.

Obwieszczeniem znak: PPSOŚ.602.6.2018.BKA z dnia 18 czerwca 2019 r. Burmistrz Śremu poinformował o opracowywaniu projektu *Programu* i prognozy oddziaływania na środowisko ww. dokumentu oraz o możliwości zapoznania się z treścią obu dokumentów i wnoszenia uwag i wniosków. Obwieszczenie zostało zamieszczone w Biuletynie Informacji Publicznej Urzędu Miejskiego w Śremie (<http://umsrem.bip.eur.pl>), na tablicy ogłoszeń Urzędu oraz w prasie (*Tydzień Ziemi Śremskiej*, wydanie Nr 25 (1022)).

Uwagi i wnioski do *Programu* można było wносить w terminie od 19.06.2019 do 10.07.2019 r. w formie pisemnej, ustnie do protokołu oraz za pomocą środków komunikacji elektronicznej bez konieczności opatrywania ich kwalifikowanym podpisem elektronicznym. Organem właściwym do rozpatrzenia uwag i wniosków był Burmistrz Śremu.

Do projektu *Programu ochrony środowiska dla gminy Śrem na lata 2019-2022 z perspektywą na lata 2023-2026* oraz jego prognozy nie wpłynęły żadne uwagi i wnioski.

5. WYNIKI POSTĘPOWANIA DOTYCZĄCEGO TRANSGRANICZNEGO ODDZIAŁYWANIA NA ŚRODOWISKO, JEŻELI ZOSTAŁO PRZEPROWADZONE

Postępowanie transgraniczne nie było wymagane i nie zostało przeprowadzone. Ze względu na zasięg przestrzenny obszaru objętego *Programem ochrony środowiska dla gminy Śrem na lata 2019-2022 z perspektywą na lata 2023-2026* i znaczną odległość gminy od granic państw ościennych skutki realizacji założeń *Programu* nie będą miały znaczenia transgranicznego.

Organy opiniujące projekt *Programu* i jego prognozę oddziaływania na środowisko (Regionalny Dyrektor Ochrony Środowiska w Poznaniu i Wielkopolski Państwowy Wojewódzki Inspektor Sanitarny w Poznaniu) nie wniosły w tym zakresie zastrzeżeń.

6. PROPOZYCJE DOTYCZĄCE METOD I CZĘSTOTLIWOŚCI PRZEPROWADZANIA MONITORINGU SKUTKÓW REALIZACJI POSTANOWIEŃ DOKUMENTU

Zgodnie z wymogami dyrektyw i obowiązujących przepisów prawa w prognozie zaleca się prowadzenie monitoringu efektów realizacji założeń *Programu ochrony środowiska dla gminy Śrem na lata 2019-2022 z perspektywą na lata 2023-2026* w zakresie opisanym poniżej.

Celem monitoringu jest opisanie zmian stanu środowiska w wyniku realizacji założeń *Programu ochrony środowiska dla gminy Śrem na lata 2019-2022 z perspektywą na lata 2023-2026* oraz sprawdzenie czy założone środki łagodzące przyniosły spodziewany efekt. W tym celu należy wykorzystać funkcjonujący na terenie gminy system monitoringu środowiska przyrodniczego prowadzony przez różne instytucje.

W gminie Śrem monitoring jakości środowiska realizowany jest w ramach monitoringu regionalnego województwa wielkopolskiego i prowadzony jest przez Główną Inspekcję Ochrony Środowiska w Warszawie, poprzez Regionalny Wydział Monitoringu Środowiska w Poznaniu.

Monitoring efektów realizacji założeń *Programu ochrony środowiska dla gminy Śrem na lata 2019-2022 z perspektywą na lata 2023-2026* powinien obejmować wskaźniki presji na środowisko i stanu środowiska, a także wskaźniki społeczno-ekonomiczne.

Wskaźniki stanu środowiska i zmiany presji na środowisko:

- zmniejszenie ładunku zanieczyszczeń odprowadzanych do wód lądowych, poprawa jakości wód płynących, stojących i wód podziemnych, a szczególnie głównych zbiorników wód podziemnych, poprawa jakości wody do picia oraz spełnienie przez wszystkie te rodzaje wód wymagań jakościowych obowiązujących w Unii Europejskiej,
- poprawa jakości powietrza poprzez zmniejszenie emisji zanieczyszczeń powietrza (zwłaszcza zanieczyszczeń szczególnie szkodliwych dla zdrowia i zanieczyszczeń wywierających najbardziej niekorzystny wpływ na ekosystemy, a więc przede wszystkim metali ciężkich, trwałych zanieczyszczeń organicznych, substancji zakwaszających, pyłów i lotnych związków organicznych),
- zmniejszenie uciążliwości hałasu, przede wszystkim hałasu komunikacyjnego,
- zmniejszenie ilości wytwarzanych i składowanych odpadów, rozszerzenie zakresu ich gospodarczego wykorzystania oraz ograniczenie zagrożeń dla środowiska ze strony odpadów niebezpiecznych,
- ograniczenie degradacji gleb, zwiększenie skali przywracania obszarów bezpośrednio lub pośrednio zdegradowanych przez działalność gospodarczą do stanu równowagi ekologicznej, ograniczenie pogarszania się jakości środowiska w jednostkach osadniczych i powstrzymanie procesów degradacji zabytków kultury,
- wzrost poziomu różnorodności biologicznej ekosystemów leśnych i poprawa stanu zdrowotności lasów,
- zmniejszenie negatywnej ingerencji w krajobrazie oraz kształtowanie estetycznego krajobrazu zharmonizowanego z otaczającą przyrodą.

Wskaźniki społeczno-ekonomiczne:

- poprawa stanu zdrowia obywateli, mierzona jako długość życia, spadek umieralności niemowląt, spadek zachorowalności,
- zmniejszenie zużycia energii, surowców i materiałów na jednostkę produkcji oraz zmniejszenie całkowitych przepływów materiałowych w gospodarce.

W nawiązaniu do wykonywanych ocen realizacji celów i zadań oraz dodatkowo monitoringu efektu realizacji oraz na podstawie ustawy *Prawo ochrony środowiska* konieczne będzie sporządzanie co dwa lata raportu przez organ wykonawczy gminy z realizacji *Programu*.

ZAŁĄCZNIK 1.

Tabela 3. Ocena wpływu na środowisko realizacji proponowanych zadań Programu ochrony środowiska dla gminy Śrem na lata 2019-2022 z perspektywą na lata 2023- 2026 - zadania własne

LP.	WYSZCZEGÓLNIENIE	LUdzie	RÓŻNORODNOŚĆ BIOLOGICZNA	ZWIERZĘTA	ROŚLINY	WODA	POWIETRZE	POWIERZCHNIA ZIEMI	KRAJOBRAZ	KLIMAT	ZASOBY NATURALNE	ZABYTKI I DOBRA MATERIALNE
Ochrona klimatu i jakości powietrza / Zagrożenie hałasem												
1.	Wspomaganie ekologicznych form transportu	+	0	+	0	+	+	+	0	+	+	+
2.	Budowa dróg rowerowych, ciągów i tras pieszo-rowerowych na obszarze gminy Śrem	+	0	+/-	-	0	+	-	0	+	+/-	+
3.	Budowa kładki pieszo-rowerowej nad kanałem ulgi rzeki Warty wraz ze ścieżką pieszo-rowerową do Zbrudzewa oraz w kierunku Mechlina	+	0	+/-	-	0	+	-	0	+	+/-	+
4.	Wsparcie w formie dotacji do modernizacji źródeł ogrzewania	+	0	0	0	0	+	0	0	+	+	+
5.	Wspieranie przedsięwzięć związanych z wykorzystaniem odnawialnych źródeł energii – dotacje na montaż paneli fotowoltaicznych, kolektorów słonecznych lub pomp ciepła	+	0	0	0	0	+	0	0	+	+	+
6.	Kontrole przestrzegania zapisów uchwały antysmogowej oraz zakazu spalania odpadów w urządzeniach grzewczych	+	0	0	0	0	+	0	0	+	+	+
7.	Budowa energooszczędnego oświetlenia dróg gminnych	+	0	0	0	0	+	0	0	+	+	+
8.	Budowa i modernizacja dróg gminnych	+	0	+/-	-	0	+	-	0	+/-	0	+
9.	Budowa zintegrowanych węzłów przesiadkowych wraz z infrastrukturą towarzyszącą w Śremie - etap I i II (kontynuacja zadania)	+	0	+/-	-	0	+	-	0	+/-	0	+
Gospodarowanie wodami												
10.	Dotacje dla spółek wodnych na utrzymanie urządzeń melioracyjnych	+	+/-	+/-	+/-	+	0	0	+	+	0	0
11.	Prowadzenie działań informacyjnych i edukacyjnych wśród mieszkańców w zakresie korzyści płynących z retencjonowania wód opadowych w kontekście adaptacji do zmian klimatu	+	0	0	0	+	0	0	+	+	0	0
Gospodarka wodno-ściekowa												
12.	Wspieranie realizacji przydomowych oczyszczalni ścieków poprzez program dotacji celowych na dofinansowanie kosztów zakupu i montażu ww. urządzeń	+	+	+	+	+	+	+	0	+	0	+
13.	Prowadzenie ewidencji zbiorników bezodpływowych i przydomowych oczyszczalni ścieków	+	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
14.	Kontrola zawartych umów na odbiór ścieków ze zbiorników bezodpływowych	+	0	0	0	+	0	+	0	0	0	0
15.	Rozbudowa i modernizacja kanalizacji deszczowej	+	0	0	0	+	0	0	0	0	0	+
16.	Monitoring zrehabilitowanego składowiska odpadów w Górze	+	+	+	+	+	+	+	+	+	0	0
Gospodarka odpadami i zapobieganie powstawaniu odpadów												
17.	Likwidacja „dzikich wysypisk śmieci”	+	+	+	+	+	0	+	+	0	0	0
18.	Likwidacja wyrobów zawierających azbest	+	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Zasoby przyrodnicze												
19.	Nasadzenia drzew i krzewów na terenie gminy Śrem z uwzględnieniem gatunków skutecznych w walce z zanieczyszczeniem powietrza	+	+	+	+	+	+	+	+	+	0	+

LP.	WYSZCZEGÓLNIENIE	LUdzie	RÓŻNORODNOŚĆ BIOLOGICZNA	ZWIERZĘTA	ROŚLINY	WODA	POWIETRZE	POWIERZCHNIA ZIEMI	KRAJOBRAZ	KLIMAT	ZASOBY NATURALNE	ZABYTKI I DOBRA MATERIALNE
20.	Pielęgnacja i bieżące utrzymywanie terenów zieleni urządzonej na terenie gminy Śrem	+	+	+	+	+	+	+	+	+	0	+
21.	Ochrona czynna istniejących lokalnych form ochrony przyrody	+	+	+	+	0	+	0	+	+	0	+
Zagrożenie poważnymi awariami												
22.	Rozbudowa systemu ostrzegania i alarmowania ludności na terenie gminy Śrem o trzy punkty alarmowe	+	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
23.	Doposażenie jednostek OSP w sprzęt ratowniczo-gaśniczy	+	0	0	0	0	+	0	0	0	0	0
24.	Prowadzenie miejskiego monitoringu wizyjnego oraz współpracy ze służbami ratowniczymi w usuwaniu skutków zdarzeń mogących mieć negatywny wpływ na środowisko	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+
Edukacja												
25.	Uczestnictwo w wydarzeniach związanych z oszczędzaniem energii, ochroną klimatu i jakości powietrza (np. Dni Ziemi, Dzień bez samochodu)	+	0	0	+	0	+	0	+	+	+	+
26.	Prowadzenie działań informacyjnych i edukacyjnych w zakresie prawidłowego gospodarowania odpadami komunalnymi, w szczególności w zakresie selektywnego zbierania odpadów komunalnych	+	0	0	0	0	0	0	0	0	+	0
27.	Prowadzenie działań informacyjnych i edukacyjnych w zakresie konieczności retencjonowania wód opadowych w kontekście adaptacji do zmian klimatu	+	0	0	0	+	0	0	0	+	0	0
28.	Przyjęcie i realizacja pakietu antysmogowego	+	0	0	0	0	+	0	0	+	+	+
29.	Promocja walorów przyrodniczych gminy	+	+/-	+/-	+/-	+	0	0	0	0	0	0

źródło: opracowanie własne

Tabela 4. Ocena wpływu na środowisko realizacji proponowanych zadań Programu ochrony środowiska dla Gminy Śrem na lata 2019-2022 z perspektywą na lata 2023-2026 - zadania monitorowane

LP.	WYSZCZEGÓLNIENIE	LUdzie	RÓŻNORODNOŚĆ BIOLOGICZNA	ZWIERZĘTA	ROŚLINY	WODA	POWIETRZE	POWIERZCHNIA ZIEMI	KRAJOBRAZ	KLIMAT	ZASOBY NATURALNE	ZABYTKI I DOBRA MATERIALNE
Ochrona klimatu i jakości powietrza / Zagrożenie hałasem												
1.	Termomodernizacja części budynku obiektu sportowego	+	0	-	0	0	+	0	0	+	+	+
2.	Przebudowa nawierzchni dróg gruntowych na tłuczniowe	+	-	-	-	-	+	-	0	+/-	0	0
3.	Przebudowa nawierzchni drogi powiatowej nr 4077P w Dobczynie poprzez podwójne powierzchniowe utwardzenie emulsją i grysami	+	0	0	0	0	+	0	0	+	0	0
4.	Zakup pojazdów specjalistycznych komunalnych zasilanych gazem CNG/LNG - 10 szt.	+	0	0	0	0	+	-	0	+	0	0
5.	Rozbudowa stacji tankowania gazu ziemnego CNG/LNG w Mateuszewie	+	0	0	0	0	+	-	0	+	0	0
6.	Zakup samochodów specjalistycznych śmieciarek bezpyłowych zasilanych gazem ziemnym CNG/LNG - 4 szt.	+	0	0	0	0	+	0	0	+	0	0
7.	Termomodernizacja budynku pompowni wody w Śremie, ul. Ludwika Zamenhafa	+	0	-	0	0	+	0	0	+	+	+

PODSUMOWANIE STRATEGICZNEJ OCENY ODDZIAŁYWANIA NA ŚRODOWISKO
PROGRAMU OCHRONY ŚRODOWISKA DLA GMINY ŚREM NA LATA 2019-2022 Z PERSPEKTYWĄ NA LATA 2023-2026

LP.	WYSZCZEGÓLNIENIE	LUdzie	RÓŻNORODNOŚĆ BIOLOGICZNA	ZWIERZĘTA	ROŚLINY	WODA	POWIETRZE	POWIERZCHNIA ZIEMI	KRAJOBRAZ	KLIMAT	ZASOBY NATURALNE	ZABYTKI DOBRA MATERIALNE
8.	Określenie warunków korzystania ze środowiska w zakresie emisji zanieczyszczeń do powietrza w udzielanych pozwoleniach zintegrowanych i pozwoleniach na wprowadzanie gazów i pyłów do powietrza oraz rozpatrywanie informacji/zgłoszeń/wyników pomiarów, dot. przestrzegania norm środowiskowych oraz wywiązywania się z obowiązków związanych z korzystania ze środowiska i zakresie emisji gazów i pyłów	+	0	0	0	0	+	0	0	+	+	+
9.	Kontrole na stacjach diagnostycznych pojazdów w zakresie prawidłowości wykonywania badań technicznych pojazdów	+	0	0	0	+	+	+	0	+	+	+
10.	Zmiana sposobu ogrzewania w lokalach będących w zasobie gminy	+	0	0	0	0	+	0	0	+	+	+
11.	Termomodernizacja budynku mieszkalnego przy Zespole Szkół Politechnicznych w Śremie	+	0	-	0	0	+	0	0	+	+	+
12.	Termomodernizacja budynku przy ul. Ignacego Paderewskiego 9 w Śremie	+	0	-	0	0	+	0	0	+	+	+
13.	Termomodernizacja budynku przy ul. Chopina 4A w Śremie	+	0	-	0	0	+	0	0	+	+	+
14.	Termomodernizacja kotłowni w Domu Pomocy Społecznej w Śremie	+	0	-	0	0	+	0	0	+	+	+
Gospodarowanie wodami												
15.	Remont zabudowy brzegów na rzece Warcie	+	+/-	+/-	+/-	0	0	0	+	0	0	0
16.	Konserwacje i remonty kanałów i cieków	+	+/-	+/-	+/-	+	0	0	+	+	0	+
17.	Konserwacja wałów przeciwpowodziowych	+	+/-	+/-	+/-	+	0	0	+	0	0	+
18.	Utrzymanie drożności rzek i cieków	+	+	+	+	+	0	+	+	+	0	+
19.	Utrzymanie stanów wody na zbiornikach Śrem A i B	+	+	+	+	+	0	0	+	+	0	0
20.	Eksploatacja budowli hydrotechnicznych	+	+/-	+/-	+/-	+	0	0	+	+	0	0
21.	Kanał Grzymisławski (rz. Pyszca), gm. Śrem, woj. wielkopolskie -aktualizacja dokumentacji projektowej	+	0	0	0	+	0	0	0	0	0	0
22.	Slip z pomostem pływającym na rzece Warcie dla potrzeb Nadzoru Wodnego w Śremie	+	+	+	+	+	0	0	0	0	0	+
23.	Monitoring jakości i stanów wody w rzekach i ciekach	+	+	+	+	+	0	0	+	+	0	0
24.	Opracowanie Powiatowego planu operacyjnego ochrony przed powodzią	+	0	0	0	+	0	0	0	0	0	+
25.	Aktualizacja Powiatowego planu operacyjnego ochrony przed powodzią	+	0	0	0	+	0	0	0	0	0	+
26.	Utrzymanie i konserwacja urządzeń melioracyjnych	+	+/-	+/-	+/-	+	0	0	+	+	0	+
Gospodarka wodno-ściekowa												
27.	Modernizacja przepompowni ścieków	+	+	+	+	+	0	0	0	0	0	0
28.	Monitoring przepompowni ścieków	+	+	+	+	+	0	0	0	0	0	0
29.	Modernizacja obiektów technologicznych oczyszczalni ścieków w Śremie	+	+	+	+	+	0	0	0	0	0	0
30.	Zapewnienie awaryjnego zasilania energetycznego lokalnych przepompowni ścieków	+	+	+	+	+	0	0	0	0	0	0
31.	Przebudowa oczyszczalni ścieków w Śremie	+	+	+	+	+	0	0	0	0	0	0
32.	Budowa, rozbudowa i przebudowa sieci kanalizacji sanitarnej; rozbudowa sieci wodociągowej ¹	+	+	+	+	+	0	+/-	0	0	0	0

PODSUMOWANIE STRATEGICZNEJ OCENY ODDZIAŁYWANIA NA ŚRODOWISKO
PROGRAMU OCHRONY ŚRODOWISKA DLA GMINY ŚREM NA LATA 2019-2022 Z PERSPEKTYWĄ NA LATA 2023-2026

LP.	WYSZCZEGÓLNIENIE	ŁUDZIE	RÓŻNORODNOŚĆ BIOLOGICZNA	ZWIERZĘTA	ROŚLINY	WODA	POWIETRZE	POWIERZCHNIA ZIEMI	KRAJOBRAZ	KLIMAT	ZASOBY NATURALNE	ZABYTKI DOBRA MATERIALNE
Zasoby geologiczne i gleby												
33.	Określenie warunków wykorzystania kopalin w ramach udzielanych koncesji	0	+	+	+	+	+	+	+	0	+	0
34.	Przywracanie wartości użytkowych terenów po eksploatacji kopalin w ramach określania w decyzjach administracyjnych osób odpowiedzialnych za rekultywację oraz kierunków i terminów rekultywacji	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	0
35.	Rekultywacja składowiska odpadów obojętnych innych niż niebezpieczne w Mateuszewie, gm. Śrem	+	+	+	+	+	+	+	+	+	0	0
36.	Aktualizacja wykazu potencjalnych historycznych zanieczyszczeń powierzchni ziemi	+	0	0	0	0	0	+	0	0	0	0
37.	Prowadzenie obserwacji osuwisk oraz terenów zagrożonych ruchami masowymi ziemi	+	0	0	0	0	0	+	0	0	0	0
Gospodarka odpadami i zapobieganie powstawaniu odpadów												
38.	Likwidacja nielegalnych wysypisk odpadów, sprzątanie lasów	+	+	+	+	+	0	+	+	0	0	0
39.	Modernizacja Punktu Selektywnej Zbiórki Odpadów Komunalnych w Mateuszewie, gm. Śrem	+	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
40.	Zakup pojemników typu „dzwon” do selektywnej zbiórki odpadów – 200 szt.	+	0	0	0	+	+	0	0	+	+	0
41.	Rekultywacja składowiska odpadów wraz z budową instalacji do odgazowania w Mateuszewie	+	+	+	+	+	0	+	+	0	0	0
42.	Likwidacja wyrobów budowlanych zawierających azbest	+	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Zasoby przyrodnicze												
43.	Utrzymanie właściwego stanu ochrony siedlisk przyrodniczych i gatunków fauny i flory w ramach sieci Natura 2000	0	+	+	+	+	0	+	+	0	0	0
44.	Opracowanie uproszczonych planów urządzenia lasów dla lasów niestanowiących własności Skarbu Państwa, należących do osób fizycznych i wspólnot gruntowych na lata 2022-2031	0	+	+	+	+	0	+	+	0	+	0
45.	Opracowanie aktualizacji uproszczonych planów urządzenia lasów oraz inwentaryzacji stanu lasu dla lasów niestanowiących własności Skarbu Państwa	0	+	+	+	+	0	+	+	0	+	0
46.	Prowadzenie nadzoru nad lasami niestanowiącymi własności Skarbu Państwa	0	+	+	+	+	0	+	+	0	0	0
47.	Stwarzanie warunków dla rozwoju terenów leśnych poprzez wypłatę ekwiwalentów za zmianę użytków rolnych na leśne dokonanych w latach 2002 i 2003 -przekazywanie środków na prowadzenie zabiegów pielęgnacyjnych w lasach	+	+	+	+	+	+	+	0	+	+	0
Edukacja												
48.	Organizowanie we współpracy z urzędami gmin oraz placówkami oświatowymi wszystkich szczebli i innymi lokalnymi podmiotami, akcji i konkursów oraz festynów o tematyce ekologicznej	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+
49.	Organizowanie, we współpracy z instytucjami wspierającymi rolnictwo, szkoleń nt. działań na rzecz ochrony środowiska na terenach wiejskich	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+
50.	Zajęcia edukacyjne w szkołach i przedszkolach	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+
51.	Prowadzenie zajęć edukacyjnych dla osób w różnych grupach wiekowych	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+

PODSUMOWANIE STRATEGICZNEJ OCENY ODDZIAŁYWANIA NA ŚRODOWISKO
PROGRAMU OCHRONY ŚRODOWISKA DLA GMINY ŚREM NA LATA 2019-2022 Z PERSPEKTYWĄ NA LATA 2023-2026

LP.	WYSZCZEGÓLNIENIE	LUdzie	Różnorodność biologiczna	Zwierzęta	Rośliny	Woda	Powietrze	Powierzchnia ziemi	Krajobraz	Klimat	Zasoby naturalne	Zabytki dobra materialne
52.	Zakup pomocy dydaktycznych do sal edukacyjnych nadleśnictwa (zestaw małego dendrologa, tablica „Odgłosy ptaków”, galeria drzew w drewnie)	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+
53.	Zakup folderów edukacyjno-promocyjnych	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+
54.	Organizacja rajdów rowerowych w celu popularyzacji walorów przyrodniczych i turystycznych regionu	+	+/-	+/-	+/-	+	0	0	0	0	0	+

źródło: opracowanie własne